

K.K.T.C
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN – EDEBİYAT FAKÜLTESİ
EDEBİYAT BÖLÜMÜ

Mezuniyet Çalışması

Danışman
Doç. Dr. Bülent YORULMAZ

Hazırlayan
Emine AKTUĞ (960632)

Lefkoşa
2000

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
ÖNSÖZ.....	1
GİRİŞ.....	2
METİNLER.....	3
I – 1958 Yılında Yaşanılan Canlı Anılar.....	4
1- Erdogan KORKUTER'in Anıları.....	5-6
II – 1963 Yılında Yaşanılan Canlı Anılar.....	7
1- Hatice BİDDACI'nın Anıları.....	8-9
2- Sabiha KORKUTER'in anıları.....	10
3- Suzan AKTUĞ'un Anıları	11- 12
III- 1974 Yılında Yaşanılan Canlı Anılar.....	13
1- Hasan AKTUĞ'un Anıları	14- 20
2- Özkan TÜLBENTCİ'nin Anıları.....	21
3- Hasan ÖZEROL'un Anıları.....	22
4- İlker BİDDACI'nın Anıları.....	23- 24
YER ADLARI DİZİNİ.....	25-26
ŞAHİS ADLARI DİZİNİ.....	27

ÖNSÖZ

Kıbrıs'ın özgürlüğü için verilen mücadelenin yeni nesiller tarafından daha iyi anlaşılması için, bu mücadeleye katılanların anılarını toplamaya bizi teşvik eden ve hiç bir yardımı bizden esirgemeyen Sn. Doç. Dr. Bülent Yorulmaz'a sonsuz saygılarımla teşekkür ederim.

Yetişmemizde ve bu aşamaya gelmemizde emeği geçen bütün büyüklerimize ve değerli hocalarımıza teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca anılarını vererek çalışmamın oluşmasını sağlayan tüm şahıslara içten teşekkürlerimi sunarım.

Bu zor günleri yaşayan insanların anılarını topladığımız bu çalışmada biz ve bizden sonraki gençlere "Kıbrıs Türk'ünün Mücadele Yılları"nı unutturmayacağımızı umarım.

Emine AKTUĞ

Haziran 2000

GİRİŞ

Kıbrıs Türk halkının Rumlara karşı direnişini birkaç yüz sayfa ile anlatılmayacak kadar anılarla doludur. Rumların ENOSİS ideallerine ve saldırılarına karşı gelen Türk halkı çok acılar çekmiş ve birçok kayıplar vermişti. İşte bu çalışmada 1958-1974 tarihleri arası yapılan direnişin unutulmayan acı olaylarını yaşayan insanların kendi ağızlarından dinleyerek aktarmaya çalıştım.

Yukarıda da belirttiğim gibi Türk halkının direnişini anlatan olayları ve anılarını anlatmak yüzlerce sayfa gerektirir. Türklerin üstün milliyetçilik hisleri ile kendi davalarına nasıl sahip çıktığını ve bu uğurda verdikleri mücadeleyi ve çektikleri sıkıntıları birkaç anıyla belirtmeye çalıştım. Bu değerli insanların bana anlattıkları anılardan anladığım, hiçbir zaman inançlarını ve cesaretlerini kaybetmeden direnmeleri ve bize bugünlere kadar gelmemizi sağladıklarıdır.

Her anı ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Anıları derlerken bazen şahısların yaşadığı olayları anlatmak istemediğine şahit oldum. Bu bize 1958-1974 tarihleri arasında Türk insanının ne kadar zor günler geçirdiğinin kanıtıdır. Türk insanı yaşadıklarını unutmak ve bir daha hatırlamak istemiyor. Bazen de insanlar anılarını anlatmaktan kendini alamadı. Bu zor günleri yaşayan insanların anılarını topladığımız bu çalışmanın biz ve bizden sonraki gençlere direniş yıllarını unutturmayacağını umarım.

METİNLER

1958 YILINDA YAŞANILAN CANLI ANILAR

1958 yılının 27 Ocak günü Lefkoşa'daydım. Şimdiki SelenOtopark'ın olduğu yerde o zaman Kız Lisesi bulunuyordu. Lisenin hoca veöğrencileri Lefkoşa Polis Genel Müdürlüğü'ne yürüyüş yaptılar. Çevredende katılanlarla büyük bir kalabalık oluştu. Şerife adlı bir kadın hatırlıyorum.Polisin bahçesinden çıkan bir arabanın altında kalmıştı. İngiliz polisikalabalığı dağıtmak için çekirdeksiz mermi atıyordu. Amaçları öldürmekdeğil korkutmaktı. Çok iyi hatırlıyorum, o kalabalığı Osman Örek bir taşınüzerine çıkıp konuşarak dağıtabilmişti.

Ertesi gün, yani 28 Ocak sabahı İngiliz askerleri bir zırhlıyla Taksim sahasının önünde A 4 silahıyla Türkleri ateşe tuttular. Üç tane yaralı arkadaşımızı Ledra Palas'ın yakınlarındaki bir doktora götürmek üzere arabaya taşındık. İki arkadaşımız onları doktora götürdü. Doktorun kapısında durduklarında, arabayı kullanan arkadaşımız arabadan inmeyince diğer arkadaşımız ona kızmaya başlamış. Bir de bakmış ki arkadaşının kafasında bir kurşun deliği ve yastığın üzerinde de kafatasından fırlayan beyninin parçaları! Arabayı kullanan arkadaşımızın Ledra Palas bölgesinde vurulmasına imkan yoktu. O bölgede ne bir çatışma ne de bir olay vardı. Ayrıca yanında oturan arkadaşımız hiç bir ses duymamıştı. Ama Taksim sahasında vurulduysa ve beyni de dağıldıysa arabayı oraya kadar nasıl sürmüştü!

ERDOĞAN KORKUTER (58)

Yılmazköy

Çok iyi hatırlıyorum 28 Haziran'dı. Köyümüz Şillura'da İngiliz askerleri caminin avlusuna kamp kurmuşlar Türkler ile Rumları birbirlerinden ayırmışlardı. Tam bu sıralar İstanbul'da Taksim'de "Taksim" mitingleri yapılıyordu. 28 Haziran sabahı Kördemen köyünden beş kamyon Rum bizim köyü basmaya geldi. İngiliz Polisleri Rumları köyün girişinde karşılayıp onlara "Türk öldürmek istiyorsanız sizi Lefkoşaya götürelim" dediler. Onları alıp Lefkoşaya götürdüler ama Lefkoşa çok kalabalık olduğu için Gönyeli ovasına bıraktılar. İngiliz polisleri daha sonra Gönyeli'ye geçip oradaki Türklere de "beş kamyon Rum getirdik, size saldıracaklar" demişler. Böylece Gönyeli halkı eline ne gelirse, kimisi çatal, kimisi bıçak, kimisi balta alıp Rumlara saldırmışlar. Bu olayda sekiz Rum öldü. Üç gün sonra cenazeler büyük konvoylarla bizim köyden geçirilerek Kördemen'e götürüldü. Bizim köyde bulunan bir ciranın üç kardeşi bu olayda öldüğü için kadın karalar giymiş ve hiçbir Türkle konuşmamıştı. Sekiz Rumun öldüğü bu çatışmadan sonra Gönyeli halkından bazıları mahkemeye çıkartıldı. Türk sanıkların avukatlığını Rauf Raif Denktaş üzerine almıştı. Rumlar bu saldırı sırasında kendilerine saldıranları tesbit etmek şöyle dursun, şalırganların erenler ve evliyalar olduğunu öne sürdüler. Onlara göre beyaz atlı, yeşil cübbeli ve eli baltalı birilerinin saldırısına uğramışlar. Kurtulan Türkler için bizim köyde birçok kurban kesildi. Onlar bizim köyü de kurtarmış sayılıyordu. Çünkü Rumlar Gönyeli'ye gitmese bizim köyü basacaklardı.

ERDOĞAN KORKUTER (58)

Yılmazköy

1963 YILINDA YAŞANILAN CANLI HATIRALAR

1963 olayları başladığında otuzsekiz yaşında, ikisi talasemiyalı sekiz çocuk annesiydim. Lapta'da oturuyordum. Olaylar başladığı zaman Lapta karma bir köy olduğu için bizleri daha emin yerlere yerleştirdiler. Köylülerin çoğu Templos köyüne yerleşti. Bazıları ise önce Girne'ye daha sonra Ağırdağ yakınındaki İngilizlerden kalma bir kampa yerleştirildiler. Biz de önce Girne'ye yerleştik ama sonraları bizi de daha güvenli olduğu için kampa taşıdılar kampın çevresi çam ağaçlarıyla çevriliydi. Üst başımızda Beşparmak Dağları vardı. Doğruyol denen yer tam üstümüzdeydi.

Bir gün hasta olan küçük kızımı güneşlenmesi için oturduğumuz barakanın dışı çıkarmıştım. Ben de yanına ocak kurup yemek yapmaya, çamaşır yıkamaya çıkmıştım. O zaman yemeğimizi yapmak, çamaşırımızı yıkamak için taş ocaklarda odun yakıyorduk. Tam yemek pişmişti ki çocuk ağlamaya, huysuzlanmaya başladı. Eline ne verirsem atıyor ve ağlıyordu. Herhalde uyuklamıştır dedim. Onu alıp içeriye götürdüm. Tam içeriye giriyorken çok büyük bir gürültü çıktı. Kapıya koşup dışarıya baktım. Kocaman bir kaya yuvarlanarak dağdan üzerimize doğru geliyordu. Kayanın önüne ne geliyorsa deviriyordu. Kocaman çam ağaçları kökünden sökülüyordu. yuvarlana yuvarlana biraz önce çocuğun oturduğu yere kadar gelip barakanın içine girdi. O baraka da İngilizlerin kullandığı çamaşırhaneydi. İçinde çok kalın demir su boruları vardı. Bu kayayı durdurdu. Allahtan çocuk huysuzlanmıştı ve ben de onu eve götürmüştüm. Yoksa o kaya kızımı ve beni ezecekti. Meğer tepemizdeki Rumlar kayayı bizi öldürmek için yuvarlamışlardı. Rumlar bizim her hareketimizi görüyordu ama ağaçlar bir derece bizi saklıyordu.

Birgün de hiç unutamam ekmeğimiz yoktu. Yardım olarak bize birşeyler

veriyorlardı ama sekiz tane çocuğa ne yeterdi. Kocamın kardeşi ekmekciydi ama o Girne'de kalmıştı. Bize İngilizlerle bir torba un yolladı. Ama ekmek yapmak için fırınımız yoktu. İki kilometre uzaklıkta Türk köyü olan Ağırdağ'da tanıdıklar vardı. Gelin bizim evde ekmeklerinizi yapın dediler. Bir sabah kızımı yanıma alıp Ağırdağ'a gittim. akşama kadar ekmek pişirdik. Ekmekleri bir köhünün içine koyduk. Bir tarafta kızım bir tarafta ben eve dönerken Rumlar bizi gördü ve ateş açmaya başladılar. Çevredeki mevzilerdeki mücahitler bize ormanlık alana koşmamızı yoksa vurulacağımızı söylediler elimizdeki ekmeklerle biraz koştuk ama sonunda köhün devrildi ve ekmekler sağa sola savruldu. Ben de eğilip iki üç tane elime aldım. İki tane de kızım aldı. Koşarak çamların arasından eve girdik. Karanlık olana kadar bekledik. Sonra kalanları alabilmek için geri gittim ama ne ekmek kalmıştı ne de köhün. En zoruma giden de talasamiyalı olan iki çocuğuma kan bulşamamaktı. Her ay düzenli kan almaları gerekirdi. Bir kaç sefer doktora götürdük ama bize kan ister dedi. Bize kan olmadığını yaralılara bile kan bulamadıklarını çocuğu alıp eve götürüp yatırmamı söyledi. Geceler boyu onların can çekişmelerini elimden hiçbir şey gelmeden öylece izledim. İlk önce Akın'cığım öldü. Huriye çok dayandı. ama beşinci yaş gününde onu da kaybettik. Belki gerekli tedavi yapılırsa daha çok yaşarlardı ama savaşta elimiz kolumuz bağlı kaldı.

HATİCE BİTTACI (75)

Lapta

1963 yılında Şillura'dan Fota'ya kaçışımız hiç aklımdan çıkmıyor. Biz her gece bir evde toplanıyorduk. Evlerin hanaylarından fenerlerle işaretleşerek anlaşıyorduk. Rumlar köyü devamlı basmaya geliyordu. Biz bu fenerler sayesinde birbirimizle anlaşp baskını farkettiğimiz anda ovaya kaçıyorduk. Yine bir gece baskını haber aldığımızda annemle kardeşlerim üzerimizde ne varsa kamyonlara koştuk. Ben o sıralar henüz bir aylık evliydim. Kocam askerdeydi. Asker olan erkek kardeşim de o akşam nöbetten dönmüş, içerideki odada uyuyordu. Onu orada unuttuğumuzu anlayan annem tekrar eve koştı. Kaypedecek pek zamanımız yoktu. Onu uyandırıp kamyonlarla köyü terkettik. Kamyonlar gece karanlığında ışıkları sönük, dere tepe arasından geçerek Fota'ya doğru yola çıktı. Çoban olan Ahmet Dayı kamyonlara öncülük yapıyordu. O yürüyerek, biz kamyonlarda sıkışık bir halde Fota'ya vardık. Orada mebusun evine yerleştik. Biz Fota'ya gittikten üç gün sonra Rumlar köydeki evlerimizi ateşe verdi. Giyecek hiç bir şeyimiz, hatta yemek yapacak tencerelerimiz bile yoktu. Çok zorluklar çektik. Köyümüze dört yıl sonra dönebildik.

SABİHA KORKUTER (55)

Yılmazköy.

1963 olayları başladığı zaman orta üçüncü sınıfa gidiyordum. Lapta'da oturuyorduk. Okulumuz ise Girne'deki Anafartalar Orta Okulu idi. Lapta o zaman karma bir köydü. İki üç bin Ruma karşılık yalnızca altıyüz Türk vardı. Civar köylerden Garava hep Rumdu. Vasilya'da ise az miktarda Türk vardı. O zamanın yöneticileri daha emin bir yer olan Templos köyüne toplanmamızı uygun gördüler. Templos'da çok küçük bir köydü fakat hep Türkdü. Ayrıca konumu da savunmaya uygundu. Çok soğuk ve yağmurlu bir günde kamyonlar gelip bizi Templos'a götürdüler. Giderken bize "Yanınıza fazla birşey almayın, bir iki güne kadar tekrar evinize döneceksiniz" dediler.

Benden başka ailede dört kardeşim daha vardı. Ben evin en büyük çocuğuydum. En küçük kardeşim henüz dokuz aylıktı ve onun büyüğü ise birbuçuk yaşındaydı. Bizi götürecek kamyonların içi buz tutmuştu. Su döküp yıkadılar ve balık istifi gibi birkaç altı yedi aileyi bir kamyonu yerleştirdiler. Templos'a vardığımızda Vasilya'dan gelenlerle bizi iki aile bir çadıra olmak üzere yerleştirmek istediler. Fakat annem "Benim çocuklarım küçük, başkalarıyla nasıl bir arada kalabilirim" dedi. Bir köylü köyün sonundaki, sahibi Lefkoşa'lı olan bir evi bize gösterdi. "Bakın dahaları buraya yerleşti, isterseniz sizde oraya yerleşin" dedi. Gittiğimiz zaman bütün odaların dolu olduğunu gördük. Yalnızca daha önce ambar olarak kullanılan pis küçük bir oda vardı. Orayı temizleyip oraya yerleştik. Zaten eşyamız iki üç battaniye ve yorgandı. Fazla birşey almamıza müsaade edilmemişti. Çok yorgun olduğumuz için hemen yattık Birkaç saat sonra birileri gelip bizi uyandırdı. Yerimizin çok kenar olduğunu Rumların köye yaklaştığını söyledi. Bizi alıp köyün ort sında bir eve götürdü. Orada bir çok kadın ve çocuk vardı. Birkaç gün böyle idare ettik. Sabahları o odaya gider

akşamları ise tekrar köyün daha emin olduğunu zannettiğimiz eve gidiyorduk. Bir iki gün sonra bize daha fazla çadırın geldiğini ve kurulduğunu söylediler. Çadıra taşınmamızı istediler. Çadırlara gittiğimizde etrafı bir metre duvarla çevrili yeni sürülmüş bir bahçenin içinde iki üç çadır olduğunu gördük. Onlardan birine biz taşındık. Ama dizleimize kadar da çamura gömülüydük. Bir akşam aniden köyü Rumlar bastı. Bizim çadır ile köyün girişindeki olan okul binası arasında yalnızca alçak bir duvar vardı. Rumlar köye ateş açmaya başladılar. Biz korkudan ne yapacağımızı bilmeden öylece oturup bekliyorduk. İki küçük kardeşim annemin kucağında, daha büyük olan ikisi de birer köşede korkudan sinip kaldık. Annem dışardan görülmesin diye lambayı da söndürmüştü. Karanlıkta korkuyla beklerken yine komşular gelip bizi aldı ve daha emin bir eve götürdüler.

Çarpışmalar sabaha kadar sürdü. Sabah çadırlara döndüğümüzde bir kalabalık bizim çadırın çevresini sardığını gördük. Ne olduğunu sorduğumuzda bizi tanıyan bir kaç kişi koşarak gelip bizi kucakladı ve “Sağmışlar, ölmemişler” dediler. Bizim çadır geceki çarpışmada kurşunlardan delik deşik olunca ve bizim de ortalıkta olmadığımızı görünce komşular Rumların bizi esir aldığını zannetmişler. Çadırımız yenilendi ve Rumlar yine gelmeye devam etti. Ama Tempos’a giremediler.

SUZAN AKTUĞ (52)

Lapta

1947 YILINDA YAŞANILAN CANLI ANILAR

Taburun İhtiyat Silah Takımı olarak, darbeden sonra Fota'daki birliklere takviyeye gönderildik. Elimizde üç tane A4 makinalı tüfek, üç tane Roketatar ve üç tane de 81'lik Havan vardı. Bu silahları mürettebatı ile birlikte muhtemel yaklaşma istikametine göre yerleştirdik ve beklemeye başladık. Günler yıl gibi uzuyordu ama ne gelen vardı ne de giden. Gönüller buruktu ama bir amacımız, bir umudumuz, bir birliğimiz ve vatan sevgimiz vardı. Bu azim bizi ayakta tutuyordu. Sonunda o an gelmişti. Sabaha yakın gelen emirler çok sevindiriciydi. Türk askeri adaya çıkıyordu. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte bombardıman uçakları geldi ve bazı yerleri bombaladı. Arkasından paraşütçüler indi. Gökyüzü adeta görünmez olmuştu. Askerlerimiz artık bizimleydi. Türk askeri artık adaya ayak basmış bizi kollarına almıştı. Çok mutlu ve sevinçliydik. İndirmenin olduğu sabah gelen bir emirle İhtiyat Silah Takımı daha kritik bir bölge olarak görülen Bilelle köyüne gönderildi. Biz Fota'dan Bilelle'ye geldiğimizde Kolatri ve Kulaklı Tepe bölgesine gitmek için emir aldık. Kolatri daha emin ve düz bir yerde olduğu için orayı rahat geçtik. Kulaklı Tepe Rumların içine uzanan bir yer olduğu için ve dağın yamacından geçmek icap ettiğinden yüksekte olan düşman, hareketlerimizi adım adım takip ediyor ve bizi devamlı ateş altında tutuyordu. Buna rağmen Bağlı Tepe'ye kadar çıkıp mevzilendik. Daha ileri gitmek imkansızdı. Başımızı her kaldırdığımızda düşman ateşiyle karşılaşılıyorduk. Yeni mevzilerimizden düşmana Makineli tüfek ve havanlarla ateş açarak Kulaklı Tepe'deki arkadaşlarımıza destek yapmaya çalışılıyorduk. Yaptığımız havan atışlarından Beşparmak dağlarına takviyeye çıkan Rumların konvoyunu tahrip ettik. Bu durum Rumları çok kızdırmış, daha da azmalarına neden olmuştu. Kulaklı'da direnmemiz artık intihar

gibi birşeydi. Onbeş kişi kadar olan birliğimiz çok kötü durumdaydı. Dağdan atılan havanlarda sekiz kişi yaralanmıştı. Düşen bir havan mermisi önce üç kişiyi, onları kurtarmaya giden diğer üç kişi de aynı yere düşen başka bir havan mermisi ile yaralanmıştı. Arkalarından giden iki kişi de başka bir havan mermisi ile yaralanınca birliğimiz çok büyük bir yara aldı. Yaralılarımızı kurtarmak için atışlarımızı sıklaştırdık. Kulaklı Tepe’de bulunan bölük komutanımız Üstğm. Özkan Arkın ve yine bir mücahit komutanı olan Mustafa Bilergodi yaralıları bir arabaya koyarak geriye çekilmeye başladılar. Ancak araba Kulaklı Tepe’nin arkasındaki dereye gelince arızalandı. Bu durumda yaralıları almak için bir traktör ve römorkü göndererek yaralıları aldık. Diğer arkadaşlar bizim yoğun ateş desteğimizle kendileri de ateş açarak geriye, yanımıza geldiler. Bölük komutanımız nezaretinde yeni bir savunma hattı oluşturduk ve mevcut arkadaşlarımızı kontrol ettik. Bu kontrollerimizde Kulaklı Tepe’nin sağ kulağı diye bilinen mevzimizde arkadaşımızın kaldığını tesbit ettik. Yapacak birşey yoktu. Gece gerekli tedbirlerimizi aldık ve Türk askerinin gelmesini bekledik. Gece geç vakitler önümüzdeki Bileşe deresinden sesler, iniltiler gelmeye başladı. Bölük komutanı diğer bölgelere gittiğinden sorumluluk bendeydi. Ne telsiz ne de telefon bağlantısı kurabiliyorduk. Yanımdaki Halil Çavuş’a silahları dereye yöneltmesini, benim aşağıya inip iniltinin ne olduğuna bakacağımı söyledim. Benim sesime göre hareket etmesini ve kendi aramızdaki parolayı uygulamaya koyarak planladığımız gibi dereye inmeye başladım. Yavaş yavaş sesin geldiği yöne doğru gidiyordum. Sese yaklaştığımda sesin Kulaklı’da kalan arkadaşımız Mithat’tan geldiğini anladım. Etrafı iyice kontrol ederek pusu olup olmadığını araştırdım. Herşey normal görülüyordu. Hemen Mithat’ın yanına gittim.

Yukardaki Halil Çavuş'a bana yardım göndermesini, iniltinin Mithat'tan geldiğini, her tarafının yara bere içinde olduğunu söyledim. Gelen arkadaşlarla birlikte Mithat'ı yukarıya çıkardık. Mithat'la kısa bir görüşme yapmak zorundaydık. Düşman hakkında bilgi aldım. Rumlar Mithat'ı kullanarak aradan Bilelle'ye girmişlerdi ve bizi de arkadan kuşatmayı planlıyorlardı. Dereye geldiklerinde Mithat otlardan yararlanarak kaçmıştı. Ama düşman ateş açarak yerini belirtmemek için Mithat'ı aramamıştı. Aldığımız bilgiler doğrultusunda savunmamızı Bilelle'nin güneyine kaydırdık. Gece sakin geçti. Ertesi gün ilk ışıklarla karşılıklı ateşler devam etti. Telli ve telsiz irtibat olmadığı için ağızdan yapılan çağrılarla geri çekilmemiz gerektiğini çünkü uçakların gelip köyü bombalacağını duyduk. Bu çağrıyı duyan bazı arkadaşlarımız adeta kaçarak geri çekilmeye başladı. Biz bu çekilişin yanlış olduğunu düşünerek mevzilerde bekledik. Nasıl olsa mevzilerin bizim elimizde olduğu biliniyordu. Uçaklar geldi ama köyü bombalamadı. Daha gerideki düşman birliklerini bombaladı. Ben, Halil Çavuş ve yedi mükellef asker dışında başka kimse yoktu. Bizim mevzilerde kaldığımızı bilmeyen birliklerimiz ya esir düştüğümüzü ya da şehit olduğumuzu, mevzilerimizin de düşman tarafından işgal edildiğini sanmışlar. Bu bizim için çok kötü oldu. Başımızı kaldırdığımızda önden düşman, arkadan bizimkiler ateş açıyorlardı. Bu durum bütün gün böyle devam etti. Akşam olunca Halil Çavuş'a bu işi halletmemiz gerektiğini söyledim. Yine kendi aramızda bir parola belirleyerek yavaşca geriye birliklerimize doğru gitmeye başladım. Çok tehlikeli bir durumda idim. Beni düşman zannedip ateş açabilirlerdi. Araziyi çok iyi bildiğimden kendi birliklerimizin arkasına salkarak geriden ileriye geldim. Bölük Komutanım diğer takım bölgelerinde o lduğu için direk Tabur Komutanı ile

görüşmek istedim. Tabur Komutanının yanına gittiğimde beni gördüğüne çok sevindi. Bizim şehit olduğumuzu sandıklarını ve bizden ümitlerini kestiklerini belirtti. Benim hemen istirahatata gitmemi, onların mevzilere takviye göndereceklerini söyledi. Ben bunun mümkün olmadığını, mevzide kalan arkadaşım Halil Çavuş'un köylüm olduğunu, sesimi çok iyi tanıdığını eğer ben gitmessem parolaya rağmen müessif bir olay olabileceğini izah ettim. Gönderilecek takviyelerle birlikte Kolotri'deki mevzilere gittim. Halil Çavuş'la parolayla anlaştık. Sonra ben ve arkamdan gelen takviyelerle mevzilere girdik ve savunmamızı düzenledik. Gece yine arada bir atışlarla ve yeni düzenlemelerle geçti. Sabah olmuş, gün ışıdı. Eksiklerimizi tesbit edip tamamlamak için bir arkadaş görevlendirerek ikmal noktasına gönderdik. En çok 81'lik havan mermisine ihtiyacımız vardı. İkmale yolladığımız arkadaş bir kamyonet Roketatar mermisiyle gelmez mi? Çılgına dönmüştük! Ne var ki gelen arkadaş " Bunlar vardı, bunları getirdim. Yine gider getiririm." dedi. Tam bu esnada düşman bizi havan ateşine tuttu. Gelen Roketatarlar arabada, havan mermileri sağımıza solumuza düşüyordu. Araca isabet etse taş taş üstünde kalmayacaktı. Biz oradan uzaklamak için koşuyoruz, düşmanın havan atışları devam ediyor. Gelen Şoför Fuat, havancı Mehmet Çavuş ve ben aynı yöne gidiyoruz. Bu arada havada bir vızıltı, havan mermisi üzerimize doğru geliyor. "Yatın!" diyorum; Şoför Fuat şok olmuş ayakta duruyor. Onu yere yatırmak için elinden tutuyorum; adam iri yarı, çekiyorum gelmiyor. Bir de ne göreyim! Benim yaptığının aynisini Mehmet Çavuş yapmış. Bir taraftan ben, bir taraftan Mehmet Çavuş çektiği için dengede duruyoruz. "Geriye yatınız!" diye bağıyorum ve üçümüz birden sırt üstü

düşüyoruz. Aynı anda havan mermisi dört beş metre ötemize düşüp patlıyor.

Günümüz karşılıklı atışlarla geçiyor. Daha ziyade uzun menzilli silahlar kullanılıyor ama o da bizde yok. Düşman bizi devamlı havan ve Uçaksavarlarla ateş altında tutuyor. Takım olarak ilk şehidimizi o gün veriyoruz. Su almaya gelen sinemacı Ahmet irtibat hendeğinden çıkarken çok uzaktan Uçaksavar olduğunu tahmin ettiğim silahla tam ensesinden vuruluyor. Tek damla kan akıyor ve irtibat hendeğine yuvarlanıyor. Onu almak için geriye haber gönderiyoruz ama biraz geç alınıyor. Bu da bazı arkadaşlar arasında moral bozukluğu yarattı.

Daha önce de belirttiğim gibi mevzilerimizi Kolotri, Bileşe ve Mezarlık Tepe hattına kurmuştuk. Ben Bileşe ve Kolotri Tepelerinde, Bölük Komutanımda Mezarlık Tepe ve Kral Kızı bölgesinde bulunuyorduk. Düşman Bilelle köyüne girmişti. Bu durumda Kral Kızı Tepe bir parmak gibi düşmanın içinde kalmıştı. Bölük komutanı Kral Kızı'na, tüm dağın yamacına yaptığımız gibi irtibat duvarı boyunca ilerliyordu. Biz de onu aşağıdan, Bileşeden izliyorduk. Komutanın her ayrıldığı noktaya havan mermisi düşüyordu. Çok şükür Komutan yaralanmadan en uç noktaya kadar gitmiş ve gerekli emirleri vermişti.

Geceleyin gerekli emniyet tedbirlerini alacak personelimiz olmadığı için geri çekilecek, sabah karanlığında tekrar mevzileri işgal edecektik. Hava kararınca geri çekilmeye başladık. Daha gerilere mevzilere girildi. Düşman farketmiş olacak ki boşalttığımız mevzilere girdiler. Ama biz kararlıydık ve sabah karanlığında hareket ederek mevzileri geri aldık. İlginç olan nöbet defterimizi orada bırakmıştık. Biz geri çekilince düşman gelmiş bizim nöbet defterimizin diğer tarafında kendi nöbet listesini yazmıştı. Biz tekrar mevzilerimizi geri alınca yeni nöbet listemizi de o deftere yazdık.

Akşama herkesin karnı bozuldu. Az olan içme suyumuz da tükenmişti. Daha önce içinde çoraplarımızı yıkadığımız ağzı açık yarım varil suyu içmek zorunda kaldık. Derken günler geçti. Hava indirme toparlanmış, karışık olsa da kümeleşmeye başlamıştı. Bize gelen grubun komutanı başka yere gitmişti. Komutanlarını bulana kadar beklediler, hiçbir etkinliğe karışmadılar. Birlikler toplanınca üzerimizden aşarak Barış Harekatı'nı başlattılar. Ne acıdır ki ellerindeki telsizlerle bağlantı kurulmuyordu. Yanımızdan her geçen birlik telsizlerini bize emanet ediyorlardı. Bir oda dolusu, yaklaşık otuz adet telsiz emanet aldım. Birinci hareket bittikten sonra birlikler gelerek telsizlerini tekrar aldılar.

HASAN AKTUĞ (53)

Lapta

Bilelle köyündeki Rumlar da sıkışık durumdaydılar. Güneylerinde biz, doğu ve kuzey kısmında ise Bölük Komutanımız ve arkadaşlarımız vardı. Mezarlık Tepe ve Mezarlık Tepe ile Bileşe hattındaki yüksek tepelerden köyü devamlı ateş altında tutuyorduk. Köylünün biri köyden ayrılırken hayvanlarını köyde bırakmıştı. Onlara su ve yem vermek için köye gitmek istedi. Ona köyde Rumların olduğunu, gitmemesini söyledik ama تنها bir yer bulup köye gitti. Bu da köydeki ikinci şehidimiz oldu. Personelimizin az olmasından dolayı devamlı yer değiştirip düşmana farklı yerden ateş açarak kalabalık olduğumuz hissi uyaandırmaya çalışıyorduk. Yine böyle bir mevzi değişimi esnasında, düşman bizden yüksekte olduğu için hareketimizi farkettiler ve bizi ateşe tuttu. Kısa mesafe sıçrayarak hareket ediyorduk. Bir iki sıçradıktan sonra mermi sesleri kulaklarımızda çınladı. Yere yatarken arkadaşım Hasan Karasalihi'nin omzunda asılı duran piyade tüfeği kafasına vurdu. "Ah! Vurulduğum" dedi. Yanına süründüm, yerde yatıyor. Hiç kırıntı yok. Elini tuttum nabız yok, elini kafasından çektim kan yok. Ona ne olduğunu sordum. Bana "Kafamdan vurulduğum" dedi. Konuşuyordu, iyi olduğunu anlayınca gözlerimden yaşlar süzüldü. Hasan hem köylüm hem de darbeden itibaren kader arkadaşımı. Elimi başına götürdüm, yumurta kadar bir şişlik vardı. Konuyu anlamıştım. Elinde A4 menzilli tüfek ve mermileri, sırtında da bir piyade tüfeği, bir Tomson menzilli tabanca vardı. Yatırken piyade namlu kısmı boşta kalmış ve kafasına vurmuştu. İki defa daha sıçradıktan sonra kendimizi Asker Kemal'in bağının içinde bulduk. Çok güzel bir Sultani üzüm bağı vardı. Korkunç sıcakta bir salkım üzüm iyi gider dedik. Ama üzümü yıkayacak suyumuz yoktu. İçmeye bile suyumuz yoktu. Bol bol üzüm yedik.

Ben üniversiteye gittikten sonra yılda bir hafta tazeleme eğitimine gelirdik. 1974’de her gün Türkiye’nin geleceği günü bekliyorduk. Rumlar bu beklentimize “Bekledim de gelmedin” şarkısını uydurmuşlardı. Makrayos’a darbe yaptıklarında Kanlı köyde tazeleme eğitimindeydim. O hafta Rumlar birbirlerine girmişti. Biz Türkiye’nin gelmesini bekliyorduk. Bu arada Boğaz karargahından bir telefon alıp komutanımızla birlikte oraya gidiyoruz. Bize “Yarın sabah saat altıda bir keşif uçağı Beşparmak’ta uçacak, yarım saat sonra da paraşütçüler gelecek” dediler. Buna inanamadık. Günlerce hatta aylarca beklediğimiz uçaklarımızın yarın geleceğini söylüyorlardı. Boğaz karargahında bize bir tarafı mavi, bir tarafı sarı olan bir levha verdiler. Bunun sarı tarafını saat onikiye kadar uçakların görebileceği bir yere koymamızı söylediler. Saat onikiden sonra ise mavi tarafı çevirecektik. Bu bir parolaydı; levhanın gösterdiği renk o bölgenin Türkler’e ait olduğunu gösterecek ve böylece uçaklar tarafından bombalanmayacakmış. Biz bu levhayı elimize aldığımızda olayın gerçekliğinden iyice emin olduk. Çok heyecanlıydık. Heyecandan olacak, ertesi gün saat onikiyi geçmesine rağmen levhayı çevirmeyi unuttuk. Gelen uçaklar tepenin Rumlar tarafından işgal edildiğini zannedip bizi bombaladılar. Çünkü onlar levhada mavi rengin olmasını bekliyorlardı. Şans eseri bomba patlamamıştı. Biz hemen telsizlere sarıldık. Bize hemen levhanın rengini değiştirip değiştirmediğimizi sordular. Biz hemen levhanın rengini değiştirdik. Bir anlık bir dalgınlığımız hayatımıza mal oluyordu. Sabahleyin gelen uçakların görüntüsünü senelerdir unutmadım. Uçaklar güneş ışıklarından pırıl pırıl parlıyordu.

ÖZKAN TULBENTCİ (53)

Girne

20 Temmuz sabahı darbeyi duyunca Larnaka mücahitlerinin toplantı yerine gittim. Toplantı yerinde yedekte kaldım. Silahsızdık, Rumlar havan topu atıyorlardı. Toplantı yerimiz babutsaların içiydi. Atışlardan korunmak için bir tmseک bularak altına yattım. Yakına düşen havan mermilerinden kalkan topraklar üzerime yağıyordu. Gece saat dokuz sularına kadar orada kaldık. Daha sonra birileri gelerek bizi oradan aldı. Babutsaların arasından geçen bir yol vardı. Oradan çıkıp sinemaya gittik. Siviller de oraya toplanmaya başlamıştı. Sabah oluncaya kadar bütün İskele halkı oraya toplanmıştı. Kadın, erkek, çocuklar herkes oradaydı. Öğleden sonraya kadar orada kaldık. Sonunda “İskele teslim oldu, herkes evine gidebilir.” Dediler. Evimize giderken yolda Rum askerleri erkeklerle, kadın ve çocukları ayırdı. Bizi meydanda topladılar “Size birşeyler söyleyelim, sonra evinize gidebilirsiniz” dediler. Oradan bizi kamyonlarla top sahasına götürdüler. Oradan da etrafı tellerle çevrili olan Bekirpaşa Ticaret Lisesinin binalarına götürüp esir aldılar. Orada etrafımız Rum polisi ve askeriyle çevriliydi. Kadınlar evlerinde kalıyordu ve bizi görmeye geliyorlardı. Daha sonra eşim ve çocuklarım bir sandalla kuzeye geçtiler. Ben esir mübadelesi sırasında kuzeye geebildim.

HASAN ÖZEROL (79)

Lapta.

oluyorduk.

İLKER BİDDACI (48)

Lapta

1974’de yaklaşık iki yıllık askerdim. Askerliđimi Boğaz bölgesinde yapıyordum. Harekatta Boğaz Sancaktarlığı’nın motorlu habercisiydim. Harekatın üçüncü günü Komutanımız bana bir görev verdi. “Sıkışık durumdayız. Girne kalesini aldığımız haberi geldi. İki otobüs al ve bize oradan takviye getir” dedi. İki otobüs şoförünü silah zoruyla otobüslere koyabildim. Onlara bu emri komutanın verdiğini, gitmezlerse ikisinde vuracağımı söylerim. Girne girişinde Rumun tel barikatları vardı. Aşağıya indim ve barikatları kaldırdım. Rumlar dört bir yandan bize ateş açıyorlardı. Girne limanına girdiğimizde bizim askerlerden hiçbir iz olmadığını gördüm. Gemiler yaklaşık bir mil uzakta duruyorlardı. Limanın içinden geçip kemer altında otobüsleri durdurduk. Etrafa seslendik ama kimse yoktu. Daha sonra Rumların surlar üzerinde dizili olduğunu gördük. Bize bakıyorlardı. Rumca bize kimi aradığımızı sordular. Ben Rumca konuşamamama rağmen konuşmalarını anlıyordum. Bu yüzden otobüs şoförlerinden Ali Dayı onlara Andirikko’yu aradığımızı söyledi. Hüseyin Dayı’nın sanki dili tutulmuştu, konuşamadı. Bize ateş açmaya başladılar. Ben de silahımı onlara doğrulttum ama ateşlemedim. Eğer ateş etmiş olsaydım oradan sağ çıkmayacaktık. Hüseyin Dayı şok olmuş, duruyordu. Ona bir tokat attım ve otobüse bindirip hemen buradan uzaklaşmamız gerektiğini söylesim. Oradan uzaklaşıp Boğaz’a doğru yola çıktık. Bu arada Türk askeri de Girne’ye taaruzla geçmişti. Ciklos’ta Türk askeriyle karşılaştık. Onlar bizi Rum zannettikleri için taramaya başladılar. Otobüserimiz delik deşik oldu. Ali Dayı’ya durursak “Bizi Rum değil, kendi askerimiz vuracak” dedim. Bu arada onlar Roketatarı hazırlamışlar üzerimize çevirmişlerdi. Hemen tepenin arkasına geçtik ve vurulmaktan kurtulduk. Böylece bölüğümüze sağ salim döndük. Aldığımız bilginin doğru olmamasından dolayı az kalsın canımızdan

oluyorduk.

İLKER BİDDACI (48)

Lapta

YER ADLARI DİZİNİ

Ağırdağ	s 8, 9,
Alsancak (Garava)	s 11,
Bağlı Tepe	s 14,
Beşparmak Dağları	s 8, 21,
Bileşe Deresi	s 18, 19,
Boğaz	s 21, 23 ,
Çlkos	s 23,
Dağyolu	s 10, 14 ,
Girne	s 8, 9 , 10 , 11 , 23 ,
Göçeri	s 14, 16 , 18 , 19,
Gönyeli	s 6,
İskele	s 22
İstanbul	s 6,
Kanlıköy	s 21
Karşıyaka (Vasilya)	s 11,
Kılıçarslan (Kördemen)	s 6,
Kıral Kızı	s 18,
Kulaklı Tepe	s 14, 15 ,
Kolatrı	s 14, 18 ,
Lapta	s 8, 11 ,
Larnaka	s 22,

Ledra Palas s 5,

Lefkoşa s 5, 6, 11,

Mezarlık Tepe s 18, 19,

Selen Otopark s 5,

Taksim s 6

Taksim Sahası s 5

Türkiye s 21,

Yılmazköy (Şillura) s 6, 10,

Zeytinlik (Templos) s 8, 11, 12,

ŞAHİS ADLARI DİZİNİ

Ahmet s 10, 18 ,

Akın s 9,

Ali s 23,

Andirikko s 23,

Fuat s 17,

Hasan Karasalih s 19,

Halil Çavuş s 15, 16 , 17 ,

Huriye s 9,

Hüseyin s 23,

Makarios s 21,

Mehmet Çavuş s 17,

Mithat s 15, 16 ,

Mustafa Bilergodi s 15,

Osman Örek s 5,

Özkan Arkın s 15,

Rauf Raif Denктаş s 6,

Şerife s 5,